

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Anna Polak

Sędziowie: SA Jolanta Hawryszko

SA Urszula Iwanowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2012 r., na posiedzeniu niejawnym,

wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. o wznowienie postępowania

w sprawie z odwołania A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o objęcie pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi

na skutek zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 czerwca 2012 r., sygn. akt IV U 875/11,

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

Uzasadnienie:

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2008 r., w sprawie o sygn. akt IV U 462/07 Sąd Okręgowy w Koszalinie, po rozpoznaniu odwołania A. J. od decyzji z dnia 13 lutego 2007 r., znak (...) oraz znak (...) zmienił obie decyzje i ustalił, że A. J. podlegał pracowniczym ubezpieczeniom społecznym od 29 maja 2006 r. do 30 września 2006 r. oraz od 25 maja 2006 r. do 14 września 2006 r. z tytułu wykonywania dwóch umów o pracę, na rzecz dwóch pracodawców, a praca była świadczona na terenie D..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. pismem z dnia 23 sierpnia 2011 r. wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 9 kwietnia 2008 r., sygn. akt IV U 462/07, oddalenie odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 13 lutego 2007 r. znak (...) i znak (...) (...)DU-400/(...)/(...) oraz o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku organ rentowy wskazał, że po wydaniu wyroku ujawniły się okoliczności istniejące przed wydaniem wyroku i zaskarżonych decyzji, które miały wpływ na sprawę. Organ rentowy podniósł, że oprócz rzekomego świadczenia pracy ubezpieczony prowadził od 12 czerwca 2006 r. działalność gospodarczą, a w trakcie przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego ustalono, że ubezpieczony od początku nie wykonywał działalności w P.. Organ rentowy wydał w dniu 6 czerwca 2008 r. decyzję stwierdzającą, że ubezpieczony nie podlega ubezpieczeniom społecznym w P. w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą od 1 października 2006 r. do 31 lipca 2007 r. oraz od 11 grudnia 2007 r. Odwołanie ubezpieczonego od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 6 października 2008 r., sygn. akt IV U 1211/08. Zdaniem organu rentowego w wyniku powyższych orzeczeń doszło do wykluczających się rozstrzygnięć polegających na tym, że w wyniku oddalenia

odwołania w okresie od 12 czerwca 2006 r. ubezpieczony nie podlegał polskiemu ustawodawstwu w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą i jednocześnie w okresach od 25 maja 2006 r. do 14 września 2006 r. oraz od 29 maja 2006 r. do 30 września 2009 r. w związku ze zmianą decyzji ubezpieczony podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczenia społecznego w związku z pozostawaniem w stosunku pracy.

Następnie przytaczają treść art. 13 i 14 c (a) rozporządzenia nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego pracowników, osób pracujących na własny rachunek i członków ich rodzin, organ rentowy podniósł, że skoro po wydaniu wyroku w sprawie ustalono w trakcie kolejnej sprawy sądowej oraz wskutek przeprowadzania przez organ rentowy postępowania kontrolnego, że zarówno świadczenie pracy jak i prowadzenie działalności gospodarczej miało miejsce na terenie D., to do ustalonej sytuacji winna mieć zastosowanie jedna z czterech generalnych zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego określona w rozporządzeniu nr (...), czyli generalna zasada podleganiu ustawodawstwu tylko jednego państwa. W przypadku ubezpieczonego nie powinien on podlegać polskiemu ustawodawstwu.

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. o wznowienie postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt IV U 462/07.

Sąd Okręgowy podniósł, że podstawą prawną wniosku organu rentowego z dnia 23 sierpnia 2011 r. jest art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.) i jednocześnie powołał się na stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II UZP 15/05, iż do wznowienia postępowania w trybie art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych mają zastosowanie przepisy Działu VI. Tytułu VI. Księgi Pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego. Sąd meriti uznał, że wskazanego orzeczenia, wbrew temu co twierdzi organ rentowy w pismach procesowych, nie można bagatelizować, albowiem zachowuje ono nadal swoją aktualność, tym bardziej, że w orzecznictwie istniejącym w sprawach wniosku i skargi o wznowienie postępowania trudno doszukać się odmiennego poglądu, a odnoszącego się do kwestii odmienności nazewnictwa „wniosku” a nie skargi o wznowienie postępowania i wpływu tego nazewnictwa na charakter omawianego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Mimo więc innej nazwy organ ubezpieczeń społecznych działający w trybie art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie występuje do sądu z innym środkiem niż skarga o wznowienie postępowania. Zdaniem sądu pierwszej instancji organ rentowy błędnie zatem przyjmuje, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych liberalizują podstawy wznowienia postępowania sądowego, gdyż przepis art. 83a nie powiela przesłanek w zakresie terminu czy charakteru i podstaw merytorycznych składania takiego wniosku, co z kolei czyni szczegółowo regulacja skargi o wznowienie postępowania w strukturach kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast wskazane orzeczenie z dnia 13 grudnia 2005 r. jest o tyle istotne, że Sąd Najwyższy zmienił w nim diametralnie swoje wcześniejsze stanowisko istniejące do 2004 roku w zakresie interpretacji instytucji wniosku o wznowienie postępowania, a które między innymi wyrażał w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r., **III** UK 16/04, niepublikowany oraz postanowieniu z dnia 10 września 1999 r., **II** UKN 103/99, OSNAP 2001/2/52, z dnia 25 lutego 2004 r., **III** UK 14/04, niepublikowane czy z dnia 9 grudnia 1999 r., **II** UKN 694/99, OSNAP 2001/11/401 - na co z kolei powołuje się organ rentowy. **Pomiędzy** przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, regulującymi **ponowne** rozpoznanie sprawy, a przepisami Kodeksu postępowania cywilnego **nie można** tworzyć relacji *lex specialis* - *lex generalis*, gdyż taki stosunek **nie zachodzi** między normami o różnym zakresie regulacji. Z uwagi na powyższe argumenty Sąd Okręgowy uznał, że wniosek o wznowienie postępowania w sprawie IV U 462/07 należało odrzucić w oparciu o art. 410 § 1 k.p.c. z dwóch względów.

Po pierwsze, sąd pierwszej instancji zważył, że organ rentowy powołuje się na wykrycie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności istniejących przed wydaniem zaskarżonych decyzji z dnia 13 lutego 2007 r., które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie. Stosownie do treści art. 407 § 1 k.p.c. skargę (wniosek) o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; a termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia. Termin do wniesienia wniosku w przypadku wyjawienia nowych dowodów czy też okoliczności w sprawie należy liczyć od dnia ich "wykrycia", tj. dowiedzenia się przez stronę o ich istnieniu. Nowym dowodem czy też okolicznością,

która została rzekomo wykryta już po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 9 kwietnia 2008 r., w sprawie o sygn. akt IV U 462/07, było świadczenie pracy, jak i prowadzenie działalności gospodarczej przez ubezpieczonego na terenie D.. O okoliczności świadczenia pracy na terenie D. organ rentowy wiedział już w chwili wydania wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 9 kwietnia 2008 r., w sprawie o sygn. akt IV U 462/07, w którym przesądzono o ważności zawarcia obu poddawanych w wątpliwość przez organ rentowy umów o pracę zawartych pomiędzy ubezpieczonym A. J. a W. K. czy J. W.. Z treści obu umów o pracę, jak i z zeznań przesłuchanych w sprawie IV U 462/07 świadków, wynikało wprost, że miejscem wykonywania i świadczenia pracy przez ubezpieczonego było terytorium D. Termin trzymiesięczny wynikający z art. 407 § 1 k.p.c. należy zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, liczyć począwszy od daty wydania orzeczenia, tj. 9 kwietnia 2008 r. i upłynął on w dniu 8 lipca 2008 r. Tym samym przedłożony w dniu 23 sierpnia 2011 r. wniosek o wznowienie postępowania należało uznać za spóźniony.

Po drugie, Sąd Okręgowy ocenił, że wniosek organu rentowego o wznowienie postępowania IV U 462/07 winien zostać odrzucony również z uwagi na nie oparcie go na ustawowej podstawie. Organ rentowy nie wskazuje bowiem na żadne nowe okoliczności faktyczne, nowe dowody, które istniały przed wydaniem obu decyzji z dnia 13 lutego 2007 r., a które miały wpływ na wynik sprawy IV U 462/07, a w szczególności na prawo ubezpieczonego do objęcia go ubezpieczeniem społecznym. Nie jest żadną nowością czy też okolicznością nieznaną wykonywanie pracy poza granicami P. Ponadto, późniejsze prowadzone postępowanie sądowe w przedmiocie innej zaskarżonej decyzji organu rentowego w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej przez ubezpieczonego w sprawie IV U 1211/08 również nie może prowadzić do konkluzji, że przesądzony sądownie fakt prowadzenia przez ubezpieczonego działalności gospodarczej na terenie D. wyklucza możliwość świadczenia pracy w tym samym czasie w ramach umowy o pracę. Co więcej, oba orzeczenia nie wykluczają się wzajemnie. Wyrok wydany w sprawie IV U 462/07 dotyczył objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu świadczenia pracy na rzecz W. K. czy J. W. w okresie od 29 maja 2006 r. do 30 września 2006 r. oraz od 25 maja 2006 r. do 4 września 2006 r., natomiast sprawa IV U 1211/08 dotyczyła objęciem ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 października 2006 r. do 31 lipca 2007 r. i od 11 grudnia 2007 r. W konsekwencji obie sprawy nie mają ze sobą nic wspólnego poza samą osobą ubezpieczonego. Obie sprawy różniły zarówno podstawy objęcia ubezpieczeniem, jak i okresy, którego dotyczyły. W ocenie Sądu Okręgowego oczywistym jest zatem, że organ rentowy w złożonym wniosku powołując się na treść art. 83a ustawy systemowej, zrobił to wyłącznie formalnie, gdyż w rzeczywistości wskazana w tym przepisie przyczyna nie zaistniała w przedmiotowej sprawie. Skoro organ rentowy nie zgadzał się z wydanym orzeczeniem w sprawie IV U 462/07 mógł wyrok kwestionować na etapie postępowania apelacyjnego podnosząc okoliczność, że ubezpieczony nie może być objęty pracowniczym systemem ubezpieczenia społecznego wobec nie podlegania ustawodawstwu polskiemu, albowiem przepisy rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie weszły w życie od dnia 1 maja 2004 r. Organ rentowy jednakże nie skorzystał z przysługujących mu środków odwoławczych. Poza tym, organ rentowy wydając obie zaskarżone decyzje w dniu 13 lutego 2007 r. kwestionował ważność zawarcia obu umów o pracę i świadczenia pracy przez ubezpieczonego z punktu widzenia art. 58 k.c., nie zaś fakt w ogóle podlegania ustawodawstwu polskiemu.

Z powyższym postanowieniem Sądu Okręgowego w Koszalinie w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w złożonym zażaleniu zarzucił mu niewłaściwe zastosowanie art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wnosząc o jego zmianę i wznowienie postępowania w sprawie IV U 462/07, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, a nadto, o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący argumentował, że wbrew twierdzeniom sądu pierwszej instancji, analiza treści art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do uznania, że wniosek o wznowienie postępowania może być złożony przez organ rentowy w każdym czasie po ziszczeniu się przesłanek wymienionych w cytowanym przepisie. Organ rentowy podkreślił różnicę w nazewnictwie: „wniosek o wznowienie postępowania”, a nie „skarga o

wznowienie postępowania", co jego zdaniem świadczy o tym, że art. 83 a ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest *lex specialis* w stosunku do przepisów k.p.c. dotyczących wznawiania postępowania zakończonych prawomocnymi orzeczeniami. Organ rentowy przekonywał, że powyższa interpretacja nie budzi zastrzeżeń w wykładni sądowej, powołując orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z dnia 13 maja 2004 r., III UK 16/04; postanowienie z dnia 10 września 1999 r., II UKN 103/99, OSNAP 2001/2/52; postanowienie z dnia 25 lutego 2004 r., III UK 14/04; postanowienie z dnia 9 grudnia 1999 r., II UKN 694/99, OSNAP 2001/11/401. Tym samym, w ocenie skarżącego, wnioski o wznowienie postępowania nie może być odrzucony z przyczyn formalnych, a powinien zostać rozpoznany merytorycznie. Ponadto, organ rentowy podniósł, że wyrok wydany w sprawie IV U 1211/08 oparty był na okolicznościach, które nie zostały ujawnione w sprawie IV U 462/07. Doszło więc do dwóch wykluczających się orzeczeń sądowych. Okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania istniały wcześniej, wyszły one jednakże na jaw dopiero w trakcie postępowania sądowego w sprawie sygn. akt IV U 1211/08, gdyż oprócz rzekomego świadczenia pracy ubezpieczony prowadził od 12 czerwca 2006 r. działalność gospodarczą poza P.. Zarzucono, że sąd nie wziął pod uwagę, iż decyzja z dnia 12 czerwca 2006 r. obejmuje tylko okresy, w których ubezpieczony zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych. Natomiast w całym okresie prowadzenia działalności były również okresy, w których ubezpieczony zgłoszony był do ubezpieczeń zdrowotnych ze względu na jednoczesne pozostawianie w stosunku pracy przez ubezpieczonego. Powyższe zdaniem skarżącego jednoznacznie przesądza o tym, że w trakcie postępowania późniejszego, ujawniły się nowe, nieznanne wcześniej okoliczności.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie

Sąd Apelacyjny pragnie zaznaczyć, że dostrzega niejednolitość wyrażanego w judykaturze stanowiska odnośnie posiłkowego stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa systemowa) i zawierającego analogiczne unormowanie art. 114 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna). Odmienny nurt poglądów prezentują zatem przykłady orzeczeń Sądu Najwyższego powoływane przez skarżącego w zażaleniu, a inny wyrażony został w powołanej przez Sąd Okręgowy uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II UZP 15/05, OSNP 2006/17-18/276, a także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2007 r., I UK 88/07, Lex nr 884983. Z kolei, tym ostatnim przeciwstawiają się poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 247/09, Lex nr 585725 i z dnia 26 maja 2010 r., II UK 354/09, Lex nr 604227. Choć zatem w tym świetle wątpliwości budzi okoliczność terminu do wniesienia przez organ rentowy do sądu wniosku o wznowienie w trybie art. 83a ust. 3 pkt 2, tj. czy można to uczynić w każdym czasie czy też w ściśle oznaczonym terminie z art. 407 i 408 k.p.c. (zaznaczenia przy tym wymaga, że mimo analogicznych rozwiązań przepis art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy systemowej nie zawiera literalnie odpowiednika art. 114 ust. 2 pkt 2 in fine ustawy emerytalnej), oraz kwestia wykładni przesłanki „ujawnionych okoliczności”, samodzielnej bądź to w duchu art. 403 § 2 k.p.c., to jednak w ostateczności w realiach niniejszej sprawy owe kwestie oraz podniesione w tym kierunku zarzuty względem orzeczenia sądu pierwszej instancji nie miały znaczenia dla wyniku sprawy. Sąd Apelacyjny zaznacza jedynie, że podziela ocenę prawną Sądu Okręgowego, iż w sytuacji, gdy organ rentowy składa wniosek o wznowienie postępowania, lecz w rzeczywistości nie jest on oparty na ustawowej przesłance, to sąd pracy i ubezpieczeń społecznych powinien mieć możliwość wstępnej jego weryfikacji i ewentualnego zakończenia postępowania w jego przedmiocie już na tym wstępnym etapie. Z tych względów, wobec braku szczególnych regulacji w ustawie systemowej odpowiednie zastosowanie powinien znaleźć przepis art. 410 § 1 k.p.c.

Przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są „nowe dowody” i „ujawnione okoliczności” istniejące przed podjęciem decyzji rentowej i mające wpływ na ustalenie prawa lub zobowiązania. Te przesłanki odnoszą się również do sytuacji, gdy prawo do świadczeń ustalono orzeczeniem sądu (art. 83a ust. 3 pkt 2 w związku z art. 83a ust. 1 ustawy systemowej). W przypadku uprawnomocnienia się decyzji organu lub zmiany decyzji organu na skutek rozpoznania odwołania wyrokiem sądu, kompetencja organu rentowego do wzruszalności

prawomocnych decyzji rentowych została jednak wyłączona. Zgodnie z przepisem art. 83a ust. 3 pkt 2 ustawy systemowej organ rentowy występuje do sądu z wnioskiem o wznowienie postępowania, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo nie istnieje lub zobowiązanie jest wyższe niż określone w decyzji. Tym samym prawomocny wyrok sądu ubezpieczeń społecznych nie zamyka organowi rentowemu drogi do zakwestionowania przyznanych uprawnień ubezpieczeniowych, a zainteresowanemu możliwości ponownego złożenia wniosku o świadczenie.

Niezbędnym warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń przed sądem ubezpieczeń społecznych jest jednak powołanie przez organ rentowy nowych dowodów lub wskazanie nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji rentowej, które mogą mieć wpływ na istnienie tego prawa. O ile pojęcie „nowych dowodów” nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych, o tyle termin „ujawnienia okoliczności” takie kontrowersje – w świetle art. 403 § 2 k.p.c. – już wywołuje, czego przykładem są cytowane już wcześniej orzeczenia Sądu Najwyższego. W realiach rozpoznawanej sprawy nie było jednak koniecznym rozstrzygnięcie tego rodzaju sporu. Wystarczającą wskazówką dla rozstrzygnięcia sprawy zawiera bowiem uchwała Sądu Najwyższego podjęta w składzie 7 sędziów z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03 (OSNP 2003/18/442), w której wskazano, że z treści przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej (analogicznie: art. 83a ust. 1 ustawy systemowej – do którego odsyła wprost art. 83a ust. 3 pkt 2 tej ustawy) można wywieść, iż ujawnione okoliczności, o których tam mowa, powinny być okolicznościami nieznanymi organowi rentowemu, ale istniejącymi przed wydaniem decyzji. Z użytego w tym przepisie określenia „ujawniono” wynika bowiem, że niewątpliwie chodzi w nim o okoliczności nieznanne organowi w chwili orzekania o prawie. Wszakże ujawnić można tylko to, co do tej pory nie było znane. Tak więc organ rentowy nie posiada uprawnień do dokonania odmiennej oceny dowodów, na mocy których wydał decyzję rentową – jednak wzruszenie takiej decyzji może być przeprowadzone w sytuacji przedstawienia nowych dowodów podważających wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego. Złożenie wniosku o wznowienie przez organ rentowy uzasadnia zatem uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności nieznanymi organowi w chwili orzekania o prawie do świadczenia, mających wpływ na istnienie prawa lub wysokość zobowiązania.

Taka sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie miała miejsca. Zdaniem Sądu Apelacyjnego organ rentowy nie przedstawił ani nowych dowodów ani też nie „ujawnił” żadnych okoliczności, które nie byłyby mu znane w poprzednim postępowaniu, a które miałyby wpływ na wynik sprawy IV U 462/07. Organ rentowy powoływał się w tym kontekście na fakt, że A. J. prowadził działalność gospodarczą i świadczył pracę na terenie D..

Po pierwsze, jeśli chodzi o samą okoliczność prowadzenia własnej działalności gospodarczej, a na dodatek na terenie D., co miało zostać ustalone w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 6 października 2008 r., sygn. akt IV U 1211/08, to nie ma to znaczenia z punktu widzenia orzeczenia sądowego zapadłego w sprawie, której wznowienia organ rentowy się domaga. W postępowaniu o sygn. akt IV U 462/07 przedmiotem rozstrzygnięcia było bowiem podleganie ubezpieczeniom społecznym z zupełnie innego tytułu, tj. ze stosunku pracy, a w sprawie o sygn. akt IV U 1211/08 rozstrzygano o tytule ubezpieczenia z racji prowadzenia pozarolniczej działalności przez ubezpieczonego. Ponadto, przedmiotem orzekania przez sądy było wyłącznie podleganie ubezpieczeniom społecznym, a nie ubezpieczeniu zdrowotnemu, i powoływane wyroki dotyczą tylko tego zakresu.

Po drugie, organ rentowy już w odpowiedzi na odwołanie podnosił przecieź, że w przypadku umowy o pracę zawartej z J. W. miejscem pracy ubezpieczonego było terytorium D., zaś w przypadku umowy o pracę zawartej z W. K., iż ubezpieczony w tym właśnie czasie operował na rynku prac budowlanych w D. (vide: k. 6 akt IV U 462/07). Okoliczność świadczenia pracy w D., na którą organ rentowy powołuje się w ramach wniosku o wznowienie, była już zatem mu znana w chwili orzekania o prawie do świadczenia, co już wówczas dawało asumpt do stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.U.E.L.71.149.2 ze zm.). Co więcej, jak trafnie zauważył sąd pierwszej instancji, okoliczność świadczenia pracy przez A. J. w ramach zatrudnienia przez J. W. i W. K. była znana również Sądowi Okręgowemu wydającemu wyrok z dnia 9 kwietnia 2008 r., IV U 462/07. Sąd Apelacyjny podziela przy tym stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2011 r., I UK 124/11 (Lex nr 1026625), że

błędne zastosowanie przepisów prawa materialnego przez sąd do ustalonego stanu faktycznego (błąd w subsumcji), podobnie jak odmienna ocena dowodów, nie może stanowić podstawy do ponownego ustalenia prawa do świadczenia na podstawie art. 114 ustawy emerytalnej i analogicznie art. 83a ustawy systemowej.

O ile zatem organ rentowy nie zgadzał się z rozstrzygnięciem sądu w sprawie IV U 462/07 to mógł zaskarżyć je w zwyczajnym trybie - składając apelację od wyroku, czego nie uczynił. Nieskorzystanie przez organ rentowy z ustawowych uprawnień nie upoważnia go więc do składania wniosku o wznowienie postępowania. Obecnie wyrok z dnia 9 kwietnia 2008 r. jest prawomocny, a skoro wniosek o wznowienie postępowania nie ma oparcia w przepisach (nie spełnia przesłanek z art. 83a ustawy systemowej), to nie może on prowadzić do ponownego rozpoznania sprawy oraz do zmiany tego orzeczenia.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Są Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie organu rentowego.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko